

УДК 378.14

**МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФЕЛЬДШЕРІВ ДО
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**
Чорнобрива Н. В.

Рокитнівське медичне училище, Україна, м. Рокитне

У статті розглянуто важливі питання підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності, які пов'язані із забезпечення медичної галузі кваліфікованими майбутніми працівниками; виокремлено теоретичні засади проблеми підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики; виділено фактори, які визначають актуальність проблеми професійної підготовки майбутніх фельдшерів; виділено структурні компоненти готовності майбутніх фельдшерів до професійної діяльності, педагогічні умови, розроблено модель підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики. Зроблено висновок, що проблема підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики є актуальною і поєднує у собі важливі аспекти. Перспективно-пошуковий етап передбачає розкриття проведення організації і методики проведення формувального експерименту та результатів дослідження.

Ключові слова: навчальний процес, професійна діяльність, професійна спрямованість, структура готовності, сформованість готовності, педагогічні умови. фахова підготовка.

Чорнобрива Н. В. Модель подготовки будущих фельдшеров к профессиональной деятельности в процессе производственной практики / Рокитновское медицинское училище, Украина, Рокитное

В статье рассмотрены важные вопросы подготовки будущих фельдшеров к профессиональной деятельности, связанные с

обеспечение медицинской отрасли квалифицированными будущими работниками; выделены теоретические основы проблемы подготовки будущих фельдшеров к профессиональной деятельности в процессе производственной практики; выделены факторы, которые определяют актуальность проблемы профессиональной подготовки будущих фельдшеров; выделено структурные компоненты готовности будущих фельдшеров к профессиональной деятельности, педагогические условия, разработана модель подготовки будущих фельдшеров к профессиональной деятельности в процессе производственной практики. Сделан вывод, что проблема подготовки будущих фельдшеров к профессиональной деятельности в процессе производственной практики является актуальной и сочетает в себе важные аспекты. Перспективно-поисковый этап предполагает раскрытие проведения организации и методики проведения формирующего эксперимента и результатов исследования.

Ключевые слова: учебный процесс, профессиональная деятельность, профессиональная направленность, структура готовности, сформированность готовности, педагогические условия. профессиональная подготовка.

N. Chornobryva Model of preparation of future feldshiers to professional activity in the production practice process / Rokytiv Medical School, Ukraine, Rokytno

The article deals with the important issues of preparing future medical assistants for professional activities related to providing the medical profession with qualified future employees; The theoretical principles of the problem of preparing future medical assistants for professional activity in the process of production practice are singled out; The factors

determining the urgency of the problem of professional training of future medical assistants are highlighted; The structural components of the future medical assistants' readiness for professional activity, pedagogical conditions, the model of preparation of future medical assistants for professional activity in the process of production practice are developed. It is concluded that the problem of preparing future medical assistants for professional activity in the process of production practice is relevant and combines important aspects. The prospective-search stage involves disclosing the organization of the organization and the methodology of conducting the molding experiment and the results of the research.

Keywords: educational process, professional activity, professional orientation, structure of readiness, formation of readiness, pedagogical conditions. professional training.

Вступ. Пріоритетним напрямом роботи Міністерства охорони здоров'я стоїть питання надання первинного рівня медичної допомоги населенню, яке в свою чергу напряму пов'язано із забезпечення медичної галузі кваліфікованими майбутніми працівниками [5, с. 135]. Реальний стан підготовки медичних фахівців засвідчує, що, на жаль, медична професійна освіта переживає кризові явища. Підготовка медичних працівників в Україні не повною мірою відповідає рівню загальноєвропейських стандартів [3, с. 17]. Однак, в поглядах дослідників на підготовку майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики є деякі розбіжності, і це зумовило потребу в додатковому її вивченні. Тому питання підготовки майбутніх фельдшерів у процесі виробничої практики є важливою сучасною науково-практичною проблемою.

Професійній підготовці фахівців в Україні приділено значну увагу в контексті обґрунтування: теоретико-методологічних основ професійної підготовки (А. М. Алексюк, Г. П. Васянович,

С. У. Гончаренко, О. А. Дубасенюк, І. А. Зязюн, А. О. Лігоцький, С. В. Лісова, Н. Г. Ничкало, С. О. Сисоєва, В. В. Харабет, Л. М. Романішина); порівняльно-педагогічних досліджень вищої освіти (Н. В. Абашкіна, С. С. Вітвицька, В. М. Зубко, А. В. Козаков, А. А. Сбруєва, Л. П. Пуховська); вищої медичної освіти (І. Є. Булах, Ю. В. Вороненко, Б. П. Криштопа, Я. В. Цехмістр, В. Й. Шатило, М. Б. Шегедин).

Формулювання мети статті та завдань. Метою цієї роботи є розкриття моделі підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики.

Виклад основного матеріалу статті. Одним із універсальних методів є метод наукового моделювання. На основі якого можна виділити суттєві ознаки, особливості, основні компоненти структури, а також встановити суттєві взаємозв'язки між цими компонентами. У результаті реалізації завдань експериментального дослідження необхідно виявити структуру, яка відобразить функціональну специфіку і роль розробленої моделі для реалізації поставленого завдання серед взаємопов'язаних процесів і явищ [4]. Моделювання дозволяє: характеризувати об'єкт, що вивчається, наочно: у вигляді схем, креслень, коротких словесних характеристик, опису; робити вивчення досліджуваних об'єктів більш глибоким за своєю суттю за рахунок використання аналогій, які мають як пояснювальну, так і прогностичну значущість [1, с. 2].

На сучасному етапі розвитку педагогіки до педагогічних моделей навчання висувають певні принципи, серед яких є: концептуальність — мають спиратися на певну наукову концепцію, до якої входять філософське, психологічне, дидактичне, соціально-педагогічне обґрунтування досягнення освітніх цілей; системність — повинні мати всі ознаки системи: логіку процесу, взаємозв'язок усіх

його складових, цілісність; керованість — передбачає можливість керування навчальним процесом, поетапну його діагностику, варіювання засобами і методами з метою коригування результатів; ефективність — повинні бути ефективними за результатами й оптимальними витратами, гарантувати досягнення стандарту навчання та виховання; відтворюваність — передбачає можливість застосування в інших подібних освітніх установах іншими суб'єктами [2, с. 662].

Для вирішення завдань нашого дослідження важливе значення має обґрунтування та розкриття моделі підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики.

Мета і завдання підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики є вихідними при вдосконаленні та визначеності шляхів підготовки майбутніх фельдшерів. Педагогічними підходами підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики виступають: системний підхід; діяльнісний підхід; компетентнісний підхід; особистісно-орієнтований підхід. Педагогічними умовами підготовки майбутніх фельдшерів у процесі виробничої практики на засадах компетентнісного підходу визначено: підвищення інтересу на професійну підготовку майбутніх фельдшерів; поетапне формування готовності до професійної діяльності майбутніх фельдшерів у процесі виробничої практики; впровадження комп'ютерних технологій в процес підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності; активізація самостійної діяльності майбутніх фельдшерів і підвищення її впливу на засадах компетентнісного підходу. Ефективність підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності обумовлена концептуальністю усіх аспектів організації навчального процесу, та для досягнення її було комплексно задіяні такі блоки

навчання: цільовий блок; змістово-процесуальний блок; організаційний блок; технологічний блок; результативний блок.

Цільовий блок розкриває цілі процесу підготовки (підготовка майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики), практичність мети та ціленаправленість процесу організації навчально-пізнавальної діяльності до успішної сформованості готовності майбутніх фельдшерів до професійної діяльності.

Змістово-процесуальний блок містить принцип науковості, принцип концептуальності, принцип процесуальності, принцип змістовності, принцип управління, принцип індивідуалізації, принцип наступності, принцип ефективності. Визначає зміст, розробку та удосконалення нормативно-методичних документів, програм навчальних дисциплін, робочих програм, тематичних планів. Обґрунтування планів та програм дій для сформованості готовності до діяльності в навчально-виховному процесі навчальних медичних закладах.

Організаційний блок охоплює: методи (наочний, словесний, практичний, пошуковий, проектний, дослідницький, інтегрований); форми (лекції, лабораторні роботи, практичні роботи, контрольні роботи, самостійно-індивідуальна робота, тренінги, науково-дослідницька робота); засоби (технічні системи, комп'ютерні системи, засоби телекомунікації, локальні і глобальні мережі, хмарні освітні технології); визначення шляху та етапів організації навчального процесу. Організаційний блок полягає в обґрунтуванні основних етапів майбутніх фельдшерів до професійної діяльності з урахуванням особливостей та структури їх підготовки, основу яких складає комплексна програма підготовки, що спрямована на підготовку майбутніх фельдшерів до професійної діяльності:

мотиваційно-діагностичний (планування навчально-пізнавальної діяльності); навчально-діяльнісний (виконання навчальних планів, навчальних програм з виробничої практики, навчальних програм фахових дисциплін); результативно-практичний (комплекс професійно-орієнтованих завдань, індивідуально-дослідних завдань, наукових досліджень).

Технологічний блок системи підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики полягає у формуванні системи психологічних та професійних знань, моніторингу та простежені процесу їх підготовки: компонентів їх готовності до професійної діяльності у процесі виробничої практики: мотиваційний, когнітивний, діяльнісно-практичний, особистісно-результативний; критеріїв: усвідомлення прагнень, потреб і цілей до професійної діяльності (показниками цього критерію виступають: бажання досягти особистісної й суспільної значущості, стійкий інтерес до вивчення фахових дисциплін, бажання реалізації мотиваційних цінностей до майбутньої професії, активізація свідомого ставлення до виконання професійної діяльності, сформованість зацікавленості до свого розвитку і готовності до фахової діяльності, практичного інтересу активізації потреби у відповідній професійній діяльності); наявність сформованість пізнавальної активності на удосконалення професійно-спрямованих знань (показниками цього критерію виступають: пізнавальна й творча активність всебічного і творчого розвитку особистісних здібностей, використання наукових методів й прийомів оволодіння професійно-значущими знаннями, наявність комплексної підготовки теоретичних і практичних умінь і навичок, сформованість спеціалізованих і об'ємних знань здатних підвищувати рівень фахівця, набуття теоретичних і практичних навичок підвищення професійної самоосвіченості); наявність сформованих

Рис. 1. Модель підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики

професійних умінь та навичок до освітньо-виробничої діяльності (показниками цього критерію виступають: вміння задіювати професійні уміння до розв'язання поставлених завдань, володіння практичними уміннями і навичками до фахової діяльності, готовність до роботи в медичній сфері, володіння вміннями цілісного вирішення виробничих дій, вміння добирати і здійснювати технологічну послідовність завдань, сформованість підготовленості до виконання фундаментальних операцій); розвиненість провідних значущих якостей майбутніх фельдшерів для досягнення особистісних і професійних цілей (показниками цього критерію виступають: наявність сформованих теоретичних і професійних умінь до діяльності, наявність особистісних результативних компетенцій до виконання професійних завдань, готовність здійснювати майбутніми фельдшерами виконання послідовності дій з накресленими шляхами, володіння теоретичною і практичною підготовку з глибокою систематизацією фахових знань, сформованість особистісної професійної мобільності до виконання практично-значущих цілей). Рівнями сформованості готовності майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики виступають: низький; задовільний; достатній; високий.

Результативний блок становить апробацію впровадження розробленої моделі, розкриває аналіз, ефективність та достовірність сформованості результатів системи підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики.

На основі аналізу науково-педагогічної літератури теоретичного обґрунтування особливостей організації й проведення виробничої практики майбутніх фельдшерів на засадах компетентнісного підходу, основних характеристик та узагальнень, загального підходу до навчання та взаємозв'язків, використовуючи метод моделювання,

розроблено модель підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики, яка наочно представлена на рисунку 1.

У подальших дослідженнях експериментально перевіримо дієвість педагогічних умов і моделі підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики.

Висновки. Проблема розкриття підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики є актуальною та важливою. Це зумовлено тим, що готовність майбутніх фельдшерів до професійної діяльності є інтегративною і поєднує у собі різноманітні аспекти. Орієнтуючись на розроблену модель підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності у процесі виробничої практики в подальшому буде експериментально перевірена ефективність визначених педагогічних умов та модель підготовки майбутніх фельдшерів.

Література:

1. Чорнобрива Н. В. Теоретичні засади підготовки майбутніх фельдшерів до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу / Н. В. Чорнобрива // Науковий вісник Чернівецького нац. ун-ту ім. Ю. Федьковича. Серія: Педагогіка та психологія. — Вип. 987. — Чернівці. — 2015. — С. 135–142.
2. Наказ МОЗ України № 585 «Про затвердження Програми розвитку медсестринства України на 2005–2010 рр.» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=4423>.
3. Савчук Л. О. Інформаційні технології у фаховій підготовці майбутніх економістів до самостійної навчально-пізнавальної діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Савчук Людмила

Олександрівна. Приватний вищий навч. заклад «Хмельницький економічний університет». — Хмельницький, 2008. — 172 с.

4. Бабанский Ю. К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса / Ю. К. Бабанский // Метод. основы. — М.: Просвещение, 1982. — 192 с.

5. Енциклопедія освіти / [гол. ред. В. Г. Кремень]. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.

References:

1. Chornobryva N. V. *Teoretychni zasady pidhotovky maibutnikh feldsheriv do profesiinoi diialnosti na zasadakh kompetentnisnoho pidkhodu* / N. V. Chornobryva // *Naukovyi visnyk Chernivetskoho nats. un-tu im. Yu. Fedkovycha. Seriia: Pedahohika ta psykholohiia*. — Vyp. 987. — Chernivtsi. — 2015. — S. 135–142.

2. Nakaz MOZ Ukrainy № 585 «Pro zatverdzhennia Prohramy rozvytku medsestrynstva Ukrainy na 2005–2010 rr.» [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=4423>.

3. Savchuk L. O. *Informatsiini tekhnolohii u fakhovii pidhotovtsi maibutnikh ekonomistiv do samostiinoi navchalno-piznavalnoi diialnosti: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04* / Savchuk Liudmyla Oleksandrivna. *Pryvatnyi vyshchyi navch. zaklad «Khmelnyskyi ekonomichnyi universytet»*. — Khmelnytskyi, 2008. — 172 s.

4. Babanskyi Yu. K. *Optymyzatsiya uchebno-vospytatelnoho protsessa* / Yu. K. Babanskyi // *Metod. osnovy*. — M.: Prosveshchenye, 1982. — 192 s.

5. *Entsyklopediia osvity* / [hol. red. V. H. Kremen]. — K.: Yurinkom Inter, 2008. — 1040 s.